

Χάρος αειχώρος

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΤΕΥΧΟΣ
ISSUE

13

ΕΤΟΣ
YEAR

2010

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ - Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
*Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας
και Περιφερειακής Ανάπτυξης*

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ
ΓΟΣΠΟΔΙΝΗ ΑΣΠΑ
ΔΕΦΝΕΡ ΑΛΕΞΗΣ
ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΟΛΓΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
ΣΤΑΘΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Αραβαντινός Αθανάσιος	- ΕΜΠ
Ανδρικόπουλος Ανδρέας	- Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Βασενχόβεν Λουδοβίκος	- ΕΜΠ
Γιαννακούρου Τζίνα	- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Γιαννιάς Δημήτρης	- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Δελλαδέτσιμας Παύλος	- Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
Δεμαθάς Ζαχαρίας	- Πάντειο Πανεπιστήμιο
Ιωαννίδης Γιάννης	- Tufts University, USA
Καλογήρου Νίκος	- ΑΠΘ
Καρύδης Δημήτρης	- ΕΜΠ
Κοσμόπουλος Πάνος	- ΔΠΘ
Κουκλέλη Ελένη	- University of California, USA
Λαμπριανίδης Λόης	- Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
Λουκάκης Παύλος	- Πάντειο Πανεπιστήμιο
Λουρή Ελένη	- Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Μαλούτας Θωμάς	- Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
Μαντουβάλου Μαρία	- ΕΜΠ
Μελαχροινός Κώστας	- Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Μοδινός Μιχάλης	- Εθν. Κέντρο Περιβ. και Αειφ. Ανάπτυξης (ΕΚΠΑΑ)
Μπριασούλη Ελένη	- Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Παπαθεοδώρου Ανδρέας	- Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Πρεβελάκης Γεώργιος-Στυλ.	- Universite de Paris I, France
Φωτόπουλος Γιώργος	- Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Χαστάογλου Βίλμα	- ΑΠΘ

Διεύθυνση:
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας
και Περιφερειακής Ανάπτυξης
Περιοδικό ΔΕΙΧΩΡΟΣ
Πεδίον Άρεως, 383 34 ΒΟΛΟΣ
<http://www.aeihoros.gr>, e-mail: aeihoros@prd.uth.gr
τηλ.: 24210 – 74456 fax: 24210 – 74388

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Επιστημονικό Περιοδικό

αειχώρος

Ανακοίνωση

Από το προηγούμενο τεύχος (τ.12) άλλαξε η αρίθμηση του περιοδικού αειχώρος. Καταργείται η αναφορά σε τόμο και τεύχος τόμου, και καθιερώνεται η αναφορά σε αύξοντα αριθμό τεύχους (από την αρχή της έκδοσης του περιοδικού).

Επιμέλεια έκδοσης: Άννα Σαμαρίνα — Παναγιώτης Πανταζής

Λαγού: Παναγιώτης Πανταζής

Σχεδιασμός εξωφύλλου: Γιώργος Παρασκευάς — Παναγιώτης Πανταζής

Εκτύπωση: Ευαγγελία Ξουράφα

Κεντρική διάθεση: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας

Καρανίκας Γ.	4
Εμπειρικά συμπεράσματα από τα ΣΧΟΟΑΠ-ΓΠΣ σε σχέση με την ύπαιθρο χώρα. Ο σχεδιασμός αντιμέτωπος με την "εκτός σχεδίου δόμηση"	
Γιαννακού Α., Σείτανίδης Σ., Φούρκας Β.	30
Διερεύνηση της επίδρασης της Εγνατίας οδού και των καθέτων αξόνων στην πολυκεντρική χωρική ανάπτυξη της Βόρειας Ελλάδας	
Παπαγεωργίου Μ.	62
Προς νέα πρότυπα χωρικού σχεδιασμού του θερμαλιστικού τουρισμού στην Ελλάδα	
Τριανταφυλλόπουλος Ν., Κανδήλα Θ.	94
Η συμπεριφορά των αγοραστών κατοικίας κατά την περίοδο 2004-2007	
Ποζουκίδου Γ.	118
Μοντέλα Χρήσεων Γης: Ανασκόπηση και προοπτικές του ρόλου τους στο χωρικό σχεδιασμό	
ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ	
Καραχάλης Ν.	142
Gregory Ashworth, Kavaratzis Mihalis (Επιμέλεια) (2010) <i>Towards Effective Place Brand Management: Branding European Cities and Regions</i>	
Μπεριάτος Η.	150
Παύλος-Μαρίνος Δελλαδέτσιμας (2009) <i>Οι Ασφαλείς Πόλεις</i>	

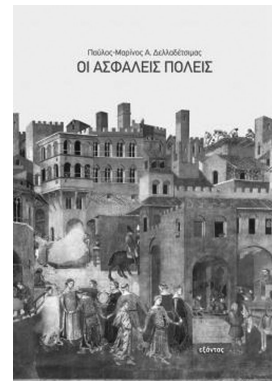
Παύλος-Μαρίνος Δελλαδέτσιμας, 2009

Οι Ασφαλείς Πόλεις

Εκδόσεις ΕΞΑΝΤΑΣ, Αθήνα

Ηλίας Μπεριάτος

Καθηγητής, ΤΜΧΠΠΑ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Ο μεγάλος αρχαίος έλληνας φιλόσοφος Αριστοτέλης, ουσιαστικά ο πρώτος θεωρητικός πολεοδόμος, δίδασκει ότι οι πόλεις πρέπει να πληρούν τρεις βασικές αρχές - απαιτήσεις: Να είναι ασφαλείς, υγιείς και ισόνομες! Κι' αν για την εποχή εκείνη ασφάλεια εθεωρείτο η προσπάθεια άμυνας και προστασίας από τους "εκτός των τειχών" εχθρούς (κινδύνους), στις μέρες μας, η ασφάλεια αφορά κάθε απειλή φυσική και τεχνολογική, που караδοκει εκτός αλλά και εντός των σημερινών "ανοχύρωτων" πόλεων. Η αρχή επομένως παραμένει η ίδια, αλλά τα είδη των απειλών και οι τρόποι ή τα μέσα αντιμετώπισής τους έχουν αλλάξει.

Ο καθηγητής Παύλος-Μαρίνος Δελλαδέτσιμας, στο βιβλίο του αυτό, πραγματεύεται ένα πολύ παλιό όσο και πολύ σύγχρονο ζήτημα: Το κρίσιμο πρόβλημα της ασφάλειας των πόλεων, των πολεοδομικών συγκροτημάτων και των μητροπολιτικών περιοχών που γιγαντώνονται συνεχώς στην εποχή της ραγδαίας αστικοποίησης (ο μισός και πλέον πληθυσμός του πλανήτη ζει στις πόλεις) και της κλιματικής αλλαγής -δύο φαινομένων των οποίων ο συνδυασμός αυξάνει δραματικά το βαθμό διακινδύνευσης στις σύγχρονες ανθρώπινες κοινωνίες.

Το βιβλίο, εκτός από την εισαγωγή, περιλαμβάνει έξι κεφάλαια που κατανέμονται σε τρία μέρη. Στην εισαγωγή γίνεται μια διεξοδική αναφορά στον ορισμό και τη σημασία της ασφάλειας και της ασφαλούς πόλης σήμερα και δίνεται μια συνοπτική και γενική εικόνα των φυσικών ή ανθρωπογενών απειλών, κινδύνων και καταστροφών στον αστικό χώρο, τεκμηριωμένη με έγκυρα στοιχεία από διεθνείς τράπεζες δεδομένων. Επί πλέον αναλύει

την διττή διάσταση της έννοιας της ασφάλειας σε σχέση με τις συναφείς έννοιες της πολιτικής προστασίας και της πολιτικής άμυνας τονίζοντας την ειδοποιό διαφορά τους που αναφέρεται κυρίως στις διαδικασίες ανοικτής ενημέρωσης και κοινωνικής συμμετοχής. Τέλος τονίζεται η σχετικότητα της έννοιας της ασφάλειας ως ανθρώπινου δικαιώματος και η προσέγγισή της μέσω των εννοιών της διακινδύνευσης και της τρωτότητας της πόλης.

Στο πρώτο μέρος (κεφ. 1) περιλαμβάνεται μια γενικότερη θεώρηση και κατηγοριοποίηση των απειλών/καταστροφών και των επιπτώσεών τους στις πόλεις και η διατύπωση μιας χρήσιμης τυπολογίας που συνδυάζει την χωρική και χρονική διάσταση. Με την ίδια λογική αναλύεται και κατηγοριοποιείται στο κεφ 2, η τρωτότητα της πόλης καθώς και οι παράγοντες και οι δυνατότητες μείωσής της και η οργανική συσχέτισή της με την αστικοποίηση και ειδικότερα το βαθμό και το είδος της αστικής ανάπτυξης.

Στο δεύτερο μέρος (κεφ. 3 και 4) αναπτύσσεται ο ρόλος του κράτους και της κρατικής πολιτικής ως προς την ασφάλεια από τους φυσικούς κινδύνους καθώς και η σχέση της ασφάλειας με τα διάφορα πεδία τόσο του κανονικού χωρικού σχεδιασμού (κανονιστικοί όροι, φυσικός σχεδιασμός, πολιτική γης κ.λπ.) όσο και του ειδικού σχεδιασμού ασφαλείας για την αντιμετώπιση καταστροφών (τύποι, διαδικασίες, δίκτυα και συστήματα οργάνωσης που εφαρμόζονται σήμερα διεθνώς).

Τέλος, στο τρίτο μέρος (κεφ. 5 και 6) εξετάζεται η περίπτωση των ελληνικών πόλεων, σε σχέση με την τρωτότητα του δομημένου περιβάλλοντος καθώς και σε σχέση με την εμπειρία από την εφαρμογή των πολιτικών και των μηχανισμών σχεδιασμού έκτακτης ανάγκης, ανάκαμψης (αποκατάστασης/ανασυγκρότησης) και πρόληψης-προστασίας και προτείνεται η αναζήτηση ενός τρόπου για την εισαγωγή του στοιχείου της ασφάλειας στην ελληνική πολεοδομική πραγματικότητα με ταυτόχρονη αναβάθμιση του συστήματος σχεδιασμού του χώρου –και της κουλτούρας που αυτό συνεπάγεται– σε όλα τα επίπεδα προγραμματισμού και διοίκησης.

Συμπερασματικά το βιβλίο του Π-Μ Δελλαδέτσιμα αποτελεί ένα πρωτότυπο και μοναδικό, θα λέγαμε, επιστημονικό σύγγραμμα στην ελληνική βιβλιογραφία, το οποίο συνδυάζει με αρμονικό και εύληπτο τρόπο τις θεωρητικές γνώσεις με συγκεκριμένα παραδείγματα και πρακτικές εφαρμογές σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Για το λόγο αυτό, οι "Ασφαλείς Πόλεις" αποτελούν απαραίτητο βοήθημα για κάθε φοιτητή και σπουδαστή των σχολών αρχιτεκτονικής, πολεοδομίας, χωροταξίας, γεωγραφίας αλλά και εξειδικευμένων προγραμμάτων σπουδών διαχείρισης καταστροφών, όπως επίσης και ένα χρήσιμο γνωστικό υπόβαθρο και ένα βασικό ντοκουμέντο αναφοράς για κάθε ειδικό επιστήμονα και εμπειρογνώμονα που ασχολείται με συναφή ζητήματα.

4 **Καρανίκας Γ.**

Εμπειρικά συμπεράσματα από τα ΣΧΟΟΑΠ-ΓΠΣ σε σχέση με την ύπαιθρο χώρα. Ο σχεδιασμός αντιμέτωπος με την "εκτός σχεδίου δόμηση"

30 **Γιαννακού Α., Σεϊτανίδης Σ., Φούρκας Β.**

Διερεύνηση της επίδρασης της Εγνατίας οδού και των καθέτων αξόνων στην πολυκεντρική χωρική ανάπτυξη της Βόρειας Ελλάδας

62 **Παπαγεωργίου Μ.**

Προς νέα πρότυπα χωρικού σχεδιασμού του θερμαλιστικού τουρισμού στην Ελλάδα

94 **Τριανταφυλλόπουλος Ν., Κανδήλα Θ.**

Η συμπεριφορά των αγοραστών κατοικίας κατά την περίοδο 2004-2007

118 **Ποζουκίδου Γ.**

Μοντέλα Χρήσεων Γης: Ανασκόπηση και προοπτικές του ρόλου τους στο χωρικό σχεδιασμό

ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

142 **Καραχάλης Ν.**

Gregory Ashworth, Kavaratzis Mihalis (Επιμέλεια) (2010)
Towards Effective Place Brand Management: Branding European Cities and Regions

150 **Μπεριάτος Η.**

Παύλος-Μαρίνος Δελλαδέτσιμας (2009)
Οι Ασφαλείς Πόλεις